

Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy...

Kiedy dziadkowie byli przedszkolakami, czyli jak powstało przedszkole w Koprzywnicy

Koncepcja, tekst i wybór materiałów:

Agnieszka Chmielowiec
Dariusz Chmielowiec

Wydawca:

Przedszkole „Pod Sosnami” w Koprzywnicy
ul. Szkolna 6, 27-660 Koprzywnica
facebook.com/przedszkole.koprzywnica

MGOKiS
KOPRZYWNICA
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
w Koprzywnicy

Opracowanie graficzne i druk:

artmedia Marcin Cebula

ISBN 978-83-969697-0-5

W publikacji wykorzystano kopie materiałów archiwalnych pochodzących z zasobów AP w Sandomierzu.

Projekt „Pod SOSnami dla tradycji i KULTury” dofinansowano w ramach konkursu Mobilna Kultura/MGOKiS w Koprzywnicy.

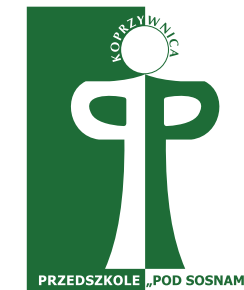

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ Edycja 2023

Ale nie depreczcie przeszłości ołtarzy...

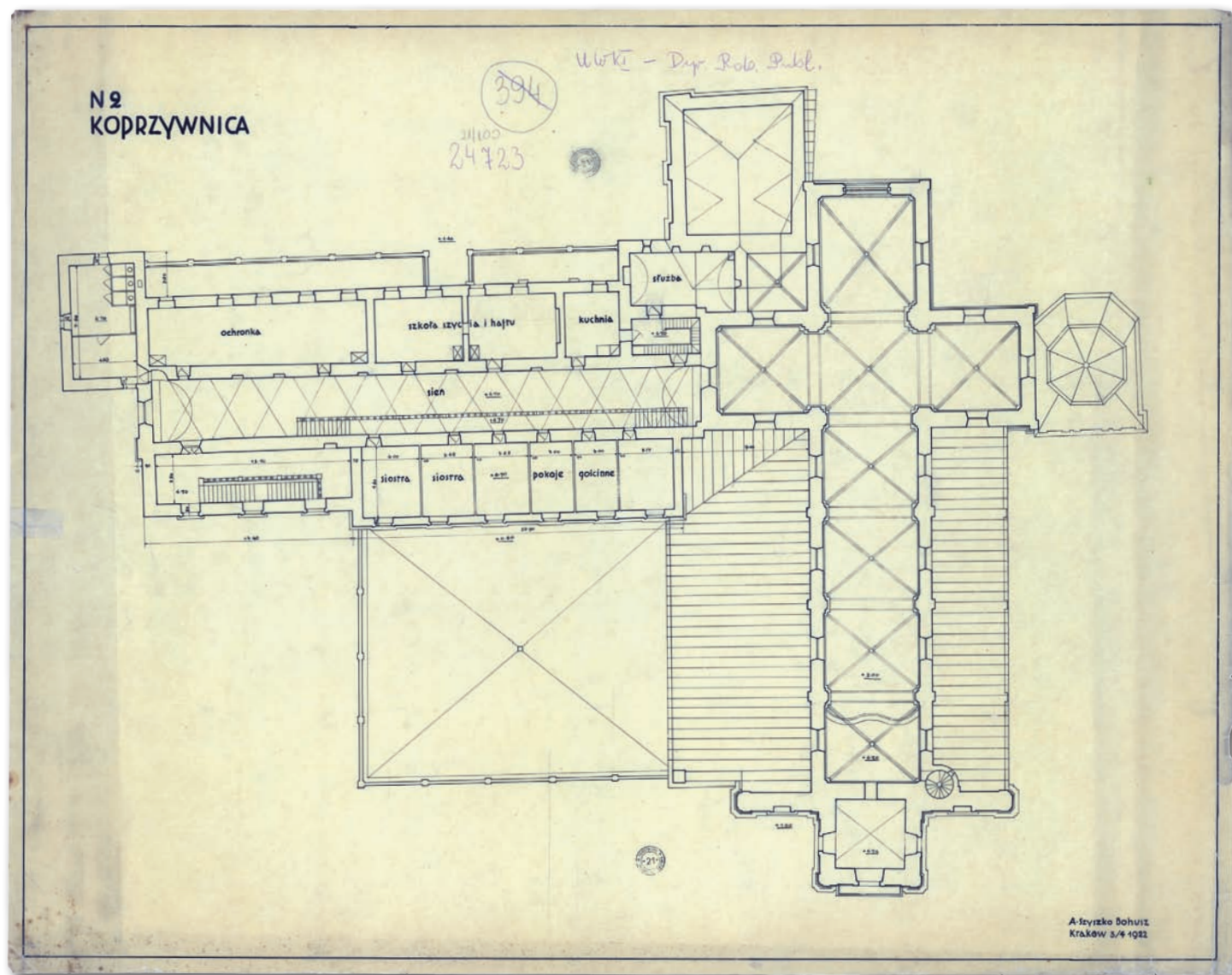
Adam Asnyk „Do młodych”

*Kiedy dziadkowie byli przedszkolakami, czyli
jak powstało przedszkole w Koprzywnicy*

Koprzywnica 2023

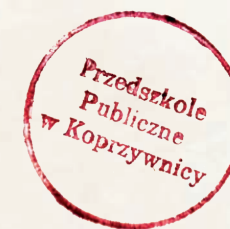
Lokalizacja ochronki dla dzieci w skrzydle klasztornym, 1922 r.; z zasobów AP w Kielcach

Formalne początki przedszkola w Koprzywnicy datują się na wrzesień 1933 roku, co niewątpliwie miało związek z wejściem w życie Ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o *ustroju szkolnictwa*. Akt ten po raz pierwszy potwierdzał bowiem przynależność prawną przedszkola do całego systemu oświatowego. Do tej pory opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym oparta była o system ochronek i innych tego rodzaju placówek opiekuńczych prowadzonych przez różne organizacje społeczne i kościelne.

Do utworzonego - z inicjatywy Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet - przedszkola w Koprzywnicy w pierwszym roku działalności zapisało się 40 dzieci.

Pamiętkowy krzyż ze starego budynku przedszkola; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

Koprzywnica. Ze Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet.

Związek z roku na rok, zatacza szersze kręgi w pracy. Zaczęliśmy od dożywiania dzieci szkolnych - obecnie z tej akcji korzysta 22-je dzieci. Już drugi rok Sejmik przychodzi nam z pomocą, ofiarując po 50 zł. na ten cel.

„Gwiazdka”, „Balik dziecięcy”, „Ostatki” i „Święcone” dopełniają opieki jaką otaczane są najbiedniejsze dzieci.

W pierwszych dniach września 1933 r. uruchomiono „Przedszkole”; jak bardzo było potrzebne świadczy fakt — po ogłoszeniu zapisów, spora gromadka (40 dzieci) ochoczo do niego spieszyła. Dziś mimo zimy uczęszcza 26-ro dzieci. Po dwumiesięcznym pobycie dzieciaki popisywały się na scenie „Wieczór Milusińskich” 2.XII wypełnił publicznością salę szkolną po brzegi Doskonałą grę małych artystów nagrodzono sutemi oklaskami.

Św. Mikołaj miał tego roku większą gromadkę do obdarowania — umęczyl się starowina, bo prócz dzieci członkiń i dzieci przedszkola dostały podarki. Rozpromienione twarzyczki witały radośnie staruszką i towarzyszącą mu aniołków.

Fundusze na te cele, czerpie Zarząd z urządzanych tanecznych zabaw, przedstawień i akademii — są one jednak skromne np. ostatnio urządzona herbatka 28.X. dała czystego dochodu 49.85 zł. Nie zrażamy się jednak czasem i niepowodzeniami i gdy tylko potrzeba spieszymy z pracą ofiarnością. Wierzmy, że pracą w miarę sił naszych nad młodem pokoleniem, przysporzymy Ojczyźnie dobrych obywateli.

„Ziemia Sandomierska”, nr 4 z 18.01.1934 r.

Powojenna historia przedszkola rozpoczyna się w dniu 1 października 1945 roku, kiedy to zapadła decyzja o utworzeniu Publicznego Przedszkola w Koprzywnicy. Z dniem 15 października 1945 roku naukę w placówce rozpoczęło 35 dzieci pod opieką Leokadii Nurowskiej. W dyspozycji przedszkola była jedna sala zlokalizowana w budynku szkolnym. Wymagała ona pilnego remontu. Pod koniec roku do przedszkola uczęszczało 17 chłopców i 23 dziewczynek – łącznie 40 osób.

Zdjęcie grupowe przedszkolaków, wśród stojących trzecia z prawej Janina Maciąg (Siatrak), 1948 r.; ze zbiorów Anny Olechowskiej

Zofia Bochyńska (Czechowska), lata 1952-1953; ze zbiorów Zofii Czechowskiej

Przedzkolaki na placu przedszkolnym z kierowniczką Marią Materkowską, 1948 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

Na tle kościoła pw. św. Floriana, pierwsza z lewej Janina Maciąg (Siatrak), 1948 r.; ze zbiorów Anny Olechowskiej

Karta ewidencyjna przedszkola, 1947 r.

Miejscowość Koprzywnica
Powiat Sandomierski

- Nazwa przedszkola i adres Publ. Przedszkole w Koprzywnicy, gm. Koprzywnica
- Ilość oddziałów jeden
- Data założenia 15.7.1945 r.
- Właściciel lokalu lokal. orygenalny
- Ilość sal 2
- Pomieszczenia uboczne Kuchnia, ms. węgiel
- Sposób ogrzewania piec węglowy
- Instalacje wodociągowe
- Podwórce /wymary/ 2,5 x 1,5
- Ogród /wymary/ 1 m. ogród
- Stan lokalu
- Remont
- Urządzenie 6 stolików 2 meble
- Pomocze pedagogiczne
- Dożywianie

Do Inspektoratu szkolnego w Sandomierzu

Donoszę, że dnia 15-X-1945 r. rozpoczęłam zajęcia w przedszkolu w Koprzywnicy. Liczba dzieci uczęszczających wynosi 35. Zajęcia prowadzę chwilowo w sali szkolnej - nieopieczony bez drzwi, z braku odpowiedniego lokalu.

Do sali polekowa 7 stolików, szafki na pomoce naukowe, umywalki z miską i wiaderkiem, kločki, obrazy do pogadanek, kółeczka porządkowe, Inspektorat szkolny o warstwie mi kredytem.

Inspektorat Szkolny w Sandomierzu
Otrzymał c. l. 20X 1945 Nr. 17-X-1945 r.

Nurowska Leokadia
wymowa: nie ma w tym czasie
proszę do Koprzywnicy
24.8.1945 r.

Pismo informujące o uruchomieniu przedszkola w Koprzywnicy, październik 1945 r.

PREZYDIUM ŚWIATOWEJ ZADY NARODOWEJ w Sandomierzu przy ul. Sandomierskiej WYDZIAŁ OŚWIATY

Orzeczenie

Przedszkole Nr. .... w Koprzywnicy pow. Sandomierski

w związku z decyzją Wydziału Oświaty w Sandomierzu z dnia 1.10. roku 1945, tworzy się Przedszkole Nr. ... w ... i ustala następującą jego organizację:

- siedziba Przedszkola Koprzywnica
- liczba oddziałów 1 k. dzieci 1. VI. 1946 - 3 oddz.
- liczba miejsc według normy ..... na każde dziecko

Pracę wychowawczą w Przedszkolu należy organizować zgodnie z postanowieniem zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 15.II.1945 r. w sprawie statutu przedszkola podległego Ministrowi Oświaty /Dz. Ur. Min. Oś, Nr. 6, poz. 46/

Sandomierz, dnia 28 VI 1945

Inspektor Szkolny Regina Siatrak

Orzeczenie o utworzeniu z dniem 1.10.1945 r. przedszkola w Koprzywnicy

Do Inspektoratu szkolnego w Sandomierzu

Nurowska Leokadia
chor. przedszkole w Koprzywnicy

Zawiadamiam Inspektorat Szkolny, że na skutek remontu budynku, zajęcia w Przedszkolu w Koprzywnicy skompletowałam 15-VII-1946 r.

Remont budynku potw. przypuszczalnie wsię bygadzi.

Koprzywnica 17-VII-1946 r. Nurowska Leokadia
przyjrzto do wiadom.

Zawiadomienie o zakończeniu pierwszego roku funkcjonowania przedszkola, 15.07.1946 r.

Pismo do Inspektoratu Szkolnego w Sandomierzu z informacją o przerwaniu zajęć w przedszkolu z powodu fatalnych warunków lokalowych, 9.10.1946 r.

W końcu doraźny wypadek, że przedszkole w Koprzywnicy porzuciłoby się ze strony władz najwięcej w celu wszelkiej opieki; nauka może się tylko odbywać w dniu pogodzie. Największe naboru jest atmosferę wstrudniają naukę w przedszkolu; brak dachu i okna. Z powyższego wynika, że postać starzejącego się budynku przetrzymać nie można. Nauka w przedszkolu została przerwana w dniu 9.10.1946 r.

21 paźdz. 1/65/46
Ob. Sołtys wsi gromady Koprzywnica

Proszę o podanie w jakim terminie zostanie wyremontowany budynek przeznaczony na przedszkole w Koprzywnicy.

Inspektorat Szkolny
M. J. Pałucha

Pismo z zapytaniem o termin remontu przedszkola w Koprzywnicy, 21.10.1946 r.

Stowarzyszenie Koprzywnica dn. 15.1.1947r.
o
Starostwa Powiatowego w Sandomierzu za pośrednictwem Inspektoratu Szkolnego w Sandomierzu.

Nierównictwo przedszkola prosi o przydzielenie opału pod dachem nad przedszkolem 15 metr. wzdł. opałow. Zamierzam, że przedszkole dotę. pon. jest nie czynne z braku opału.

Materkowska Maria
wzrost. przedk.

Prośba o przydział opału, 15.01.1947 r.

Przed przedszkolem, w drzwiach stoi Marek Majkowski, 1964 r.; ze zbiorów Danuty Majkowskiej

Dzieci na placu przedszkolnym w trakcie przedstawienia z wychowawczynią Wandą Beksińską (pierwsza z prawej), ok. 1961 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik oraz Małgorzaty Węgrzyn

Przedokolaki w trakcie przedstawienia na placu za przedszkolem przy ul. 11 listopada 78, ok. 1961 r.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Koprzywnicy

Drugostronne pismo kier. Przedszkola w Koprzywnicy przesłane do załatwienia. O załatwieniu sprawy proszę powiadomić Wydz. Oświaty do dnia 20.11.52. gdyż tuż. Wydz. musi złożyć sprawozdanie do Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej o przebiegu realizacji uchwały Prez. Wojewódzkiej R.N.z dnia 15.1.52r. w sprawie przedszkola.

Kierownik Wydziału Oświaty
M. J. Pałucha

PREZYDIUM GMINNEJ RADY NARODOWEJ w Koprzywnicy
Majętność dnia 19. II 1952 r. w Koprzywnicy było nie czynne z braku opału.

Materkowska M.

Zamknięcie przedszkola z powodu braku opału, 29.02.1952 r.

Przedstawienie bożonarodzeniowe, w białej koszuli pierwszy z lewej Stanisław Słodownik, 1958 r.; ze zbiorów Marii Banaś

W styczniu 1947 roku dotychczasowa sala szkolna zajmowana przez przedszkole została opróżniona, zaś przedszkole zostało przeniesione do budynku prywatnego zlokalizowanego pod adresem 11 listopada 61 należącego do Antoniego Jasińskiego. Grupą 40 dzieci opiekowały się dwie osoby: kierownik - wychowawczyni Maria Materkowska oraz woźna. Przedszkole zajmowało 2 sale o pow. zaledwie ok. 29 m².

Przedszkolaki w trakcie przedstawienia z wychowawczynią Wandą Beksińską, na środku Jagoda Kalinowska (Gorycka), ok. 1961 r.; ze zbiorów Ewy Wójcik

Kierownik przedszkola Maria Materkowska w otoczeniu przedszkolaków po jednym z przedstawień, 29.06.1961 r.; ze zbiorów Mieczysławy Kwietniewskiej

Przedszkolaki na placu przedszkolnym, 11.05.1965 r.; ze zbiorów Mieczysławy Kwietniewskiej

Podczas przedstawienia w strojach krakowskich, od prawej: trzecia Zofia Kurosad, szósta Małgorzata Toś, siódmy Marian Nowakowski, koniec lat 50. XX w.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

Sprawozdanie

z inspekcji publicznego przedszkola w Koprzywnicy przeprowadzonej w dniu 25.10.1949 roku przez Instruktorke Przedszkoli Ob. Kowalczevska Józefę.

Cel wizytacji: 1/ organizacja pracy 2/ sprawy gospodarcze

Przedszkole mieści się w budynku wynajętym. Zajmuje dwie sale z jęć oraz sionkę, w której znajduje się umywalnia. Lokal jest za ciasny na tą ilość dzieci. Konieczna jeszcze jedna sala. Kierowniczką jest Ob. Materkowska Maria siza kwalifikowana, wychowawczynią Ob. Pałacha Janina wych. niekwalifikowana po kursie prowadzącym.

Dzieci zapisanych 59.

Tygodniowy plan zajęć opracowuje tylko Ob. Materkowska Ob. Pałacha planu tygodniowego nie ma.

Plan dydaktyczny i gospodarczy przygotowany. Dziennik Ob. Materkowskiej prowadzony starannie.

Obywatelka Pałacha w dniu inspekcji była na konferencji w Częstochowie, a dziennika w przedszkolu nie zostawiła.

Za sprawy gospodarcze.

Do wyposażenia przedszkola brak jeszcze szafy z indywidualnymi przegródkami, ławeczki do gimnastyki, akwarium, szafy na pomoce pedagogiczne, biblioteki oraz loteryjek i gier kształcących rozwój dziecka.

Przedszkole w wgiel będzie zaopatrzone, gdyż są na to pieniądze w kasie osady.

Polecenia i uwagi: 1/ Otworzyć opieką siazę niekwalifikowaną 2. Dziennika nie należy zabierać z przedszkola.

Instruktorke Przedszkoli
Kowalczevska Józefa

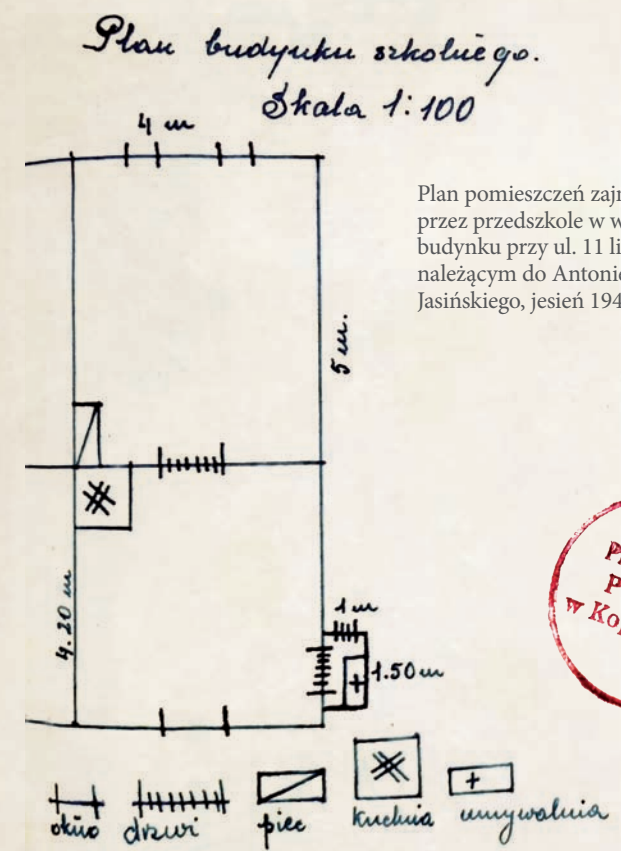
III Lokal i sprawy gospodarcze Przedszkola

Przedszkole mieści się w 2-ech izbach wynajętych u Ob. Jasińskiego Antoniego. Lokal czysto utrzymany i zaopatrzony w godło państwowe oraz emblematy dostojników państwowych. Przedszkole jest czynne w którym zatrudnione są 2 sily łącznie z kierowniczką. Stan liczebny dzieci uczęszczających do przedszkola według oświadczenia Ob. Kierowniczką wynosi 63 dzieci. Przedszkole prowadzi dożywając kuchnią dla wszystkich dzieci.

Ob. Materkowska zgłosiła, iż przedszkole odczuwa brak węgla opalowego, jak również że należałoby podwyższyć wynagrodzenie posługaczek z 2500 zł na 3500 zł miesięcznie, aby uniknąć odejścia takowej od pracy.

Fragment sprawozdania z wizytacji przedszkola, 21.05.1948 r.

Sprawozdanie z wizytacji przedszkola, 25.10.1949 r.

Plan pomieszczeń zajmowanych przez przedszkole w wynajętym budynku przy ul. 11 listopada 57 należącego do Antoniego Jasińskiego, jesień 1948 r.

Stanisław Czechowski i Elżbieta Kalinowska (Augustyniak), 1954/1955 r.; ze zbiorów Zofii Czechowskiej

Od jesieni 1948 roku przedszkole funkcjonowało w formule dwuoddziałowej; w I grupie było 26 dzieci, zaś w drugiej – 17. Obsadę przedszkola stanowiła: kierownik – Maria Materkowska, wychowawca – Irena Ziółkowska oraz woźna Władysława Zelik. Do przedszkola w godz. 8.30 – 14.00 uczęszczało 45 dzieci. Miesięczna opłata w formie wpłaty na komitet rodzicielski wynosiła 80 zł.

Przedkolaki w trakcie przedstawienia, trzecia z prawej Grażyna Zawada, ok. 1961 r.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej oraz Małgorzaty Kalinowskiej

Przedkolaki podczas występu, Jacek Ostrowski, Maria Toś (Milarska), Adam Łopatka, Wala Materkowska, Zofia Kurosad, koniec lat 50. XX w.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

Podczas występu w strojach krakowskich, koniec lat 50. XX w.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

MINISTERSTWO OŚWIATY I GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWO kielecki POWIAT sandomierski GMINA Koprzywnica
FORMULARZ STATYSTYCZNY DLA PRZEDSZKOLA NA R. SZK. 1948/49
STAN Z DNIA 1.X.1948

1. Adres przedszkola: miejscowość Koprzywnica w miastach ulica i nr. domu Młodości 61
2. Dokładna nazwa przedszkola Publiczne Przedszkole w Koprzywnicy
3. Rodzaj przedszkola (przedszkole, dzienne stajle, przedszkole ćwiczeń, przedszkole przy domu dziecka, przy zakładzie pracy itp.)
4. Właściciel przedszkola („państwowe”, jeśli inne – podać dokładną nazwę instytucji lub imię i nazwisko właściciela) Inspektorat Szkolny w Sandomierzu
5. Zezwała utrzymania przedszkola (zwolnienia właściciela, opłaty uczniów, subwencja państwowa, samorządowa lub instytucji prywatnych itp.); jeżeli kilka – wymienić wszystkie subwencja samorządowa i opłaty uczniów
6. Liczba przydzielonych przedszkolom etatów państwowych
7. Jeżeli przedszkole jest przedszkolem ćwiczeń przy zakładzie kształcenia nauczycieli – nazwa tego zakładu
8. Jeżeli przedszkole jest przy domu dziecka – nazwa i właściciel tego domu
9. Jeżeli przedszkole znajduje się przy zakładzie pracy – nazwa, właściciel i rodzaj zakładu
10. Czy przedszkole jest jedno-oddziałowe, dwu-oddziałowe, czy trzy-oddziałowe? 3 oddziałowe
11. Liczba grup uczniów, z którymi oddzielnie prowadzone są zajęcia 1 grupa 26, II grupa 17 dzieci
12. Czas zajęć programowych: od godziny 8.30 do godziny 11
13. Czy uczniowie mogą pozostawać w przedszkolu pod opieką poza godzinami zajęć programowych („tak”, „nie”)? nie
14. Liczba uczniów, którzy pozostają w przedszkolu poza godzinami zajęć programowych: a) stale b) sporadycznie
15. Wysokość normalnej opłaty miesięcznej od jednego ucznia w złotych, lub wysokość miesięcznej składki do Komitetu Rodzicielskiego w złotych 80 zł
16. Liczba uczniów zwolnionych od opłaty: a) całkowicie siedmiu b) częściowo dwój
17. Dochody przedszkola (suma wpłat) w roku szk. 1947/48 z Komitetu Rodzicielskiego i z opłat uczniów w złotych 50.000
18. Czy przedszkole korzysta z ogródka („tak”, „nie”)? tak
19. Nazwisko i imię kierowniczki przedszkola Materkowska Maria

21. WYCHOWAWCZYNI (ŁĄCZNIE Z KIEROWNICZKĄ) CZYNNE W PRZEDSZKOLU W DNIE 1.X.1948

Wychowawczynie	Liczba wychowawczyń (łącznie z kierowniczką przedszkola)					Liczba godzin nad wyjątkiem wypracowanych w tym przedszkolu (ogółem)	
	ogółem	z kwalifikacją	z kwalifikacją pełną	niepełną	bez kwalifikacji	zajęć programowych	opiekę poza zajęciami programowymi
1	2	3	4	5	6	7	8
Swieckie	2	—	2	—	—	60	6
Zakonne	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	2	—	2	—	—	60	6

Uwaga: Liczby w rubr. 2 muszą odpowiadać sumie liczb w rubr. 3, 4 i 5.

Formularz statystyczny przedszkola, październik 1948 r.

Okręg Koprzywnica Powiat Sandomierski
Karta ewidencyjna przedszkola
Miejscowość Koprzywnica adres, gmina na-wsi Koprzywnica Świadczenia w naturze 1948/49 1949/50 1950/51 1951/52 1952/53
Właściciel przedszkola Publiczne Przedszkole Samorząd... opł opł
Data założenia przedszkola 12.1945 data założenia karty ewid. 1.10.49 Zakład pracy...
Liczba oddziałów 2 zmiany w liczbie oddz. w roku... Organizacji społeczn...
Państwo... Przydzielone etaty...
Orzeczenie organizacyjne wydane w r. za Nr...
a) Lokal własny wynajęty wymagają Liczba pomieszczeń 3 Czy wychowawczyń mieszka w lokalu przedszkola nie Ogród: boisko
b) Właściciel lokalu Inspektorat Szkolny w Sandomierzu Liczba pomieszczeń 3 Czy wychowawczyń mieszka w lokalu przedszkola nie Ogród: boisko

Lp.	Przeznaczenie lub Powarunków	Urządzenie lub (pat. szafy, szafy, kuchnia, umywalki, szafki itp.)	Klasy szkolne	Uwagi
1	<u>sala zajęć</u>	<u>150 m²</u>	<u>dwie sale, z których jedna służy i do zajęć i do nauki</u>	<u>nie odnowiona</u>
2	<u>sala zabaw</u>	<u>150 m²</u>	<u>dwie sale, z których jedna służy i do zajęć i do nauki</u>	<u>nie odnowiona</u>
3				
4				

Karta ewidencyjna przedszkola, wrzesień 1949 r.

Stan 1.X.	Liczba dzieci										Personel wychowawczy przedszkola							
	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
1948	4		2	1	1													
1949	4		1	2	1													
1950																		
1951																		
1952																		
1948/49	Gromada Koprzywnica 45.000 zł; opł										Kierownik: <u>Materkowska Maria</u> Wychowawcy: <u>Materkowska Maria, Ziółkowska Irena, Kurosad Zofia</u>							
1949/50	45.000 zł; opł																	
1950/51																		
1951/52																		
1952/53																		

Karta ewidencyjna przedszkola str. 2, wrzesień 1949 r.

Frekwencja
za miesiące: wrzesień, październik i listopad 1949 r.

Miesiąc	Oddział	Kości dzieci	Obecnych	nieobecnych	Presencja	%	Not. dni w których odbyły się zajęcia	Not. dni w których odbyły się zajęcia	Presencja
Wrzesień	"Harnakiów"	30	694	56	750	92,5	2,5	5	30
"	"Krasnoludków"	28	632	68	700	90,3	2,5	5	30
Październik	"Harnakiów"	30	671	109	780	86	2,6	5	31
"	"Krasnoludków"	28	480	248	728	66	2,6	5	31
Listopad	"Harnakiów"	30	736	14	750	99	2,5	5	30
"	"Krasnoludków"	28	579	121	700	83	2,5	5	30

Frekwencja w miesiącach wrzesień - listopad 1949 r.

Wycieczka nad Koprzywankę, od lewej Ewa Suszał (Ćwik), Marta Łopatka (Marczewska), Maria Słodownik (Banaś), Alicja Liśkiewicz, siódma Dorota Kalinowska (Gawrońska), 1964 r.; ze zbiorów Marii Banaś

Przedszkolaki w trakcie posiłku, od lewej Iwona Zarodzińska, Joanna Jędrzejewska, Stanisława Sołtyka, z prawej Mariola Beksińska, tyłem wych. Maria Materkowska, 1966 r.; ze zbiorów Iwony Krakowiak

Przed przedszkolem w czasie zabawy, 1964 r.; ze zbiorów Danuty Majkowskiej

Maria Materkowska z przedszkolakami w trakcie uroczystości, na środku Elżbieta Zarodzińska, ok. 1963 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

Kadra przedszkola starała się - w trudnych powojennych czasach - zapewnić dzieciom jak najlepsze warunki sanitarno-bytowe. Z oczywistych względów nie było to łatwe, głównie ze względu na skromne warunki lokalowe wynajmowanych budynków. Ubogie było również wyposażenie placówki w zabawki, książki i pomoce dydaktyczne. W przedszkolu prowadzone było dożywianie dzieci. Nie obyło się jednak bez chorób, wśród których jest wymieniana: grypa, przeziębienia, szkarlatyna, odra, świnka, a nawet odmrożenia nóg. Z tych też powodów przedszkole bywało czasowo unieruchomione.

III. URZĄDZENIA HIGIENICZNE, OPIEKA LEKARSKA, DOŻYWIANIE.

- 1 Ustępy: Czy przedszkole posiada ustęp własny („tak”, „nie”)? tak; czy przedszkole posiada oddzielny ustęp dla chłopców i dziewcząt („tak”, „nie”)? nie; czy rozmiary ustępu są wystarczające („tak”, „nie”)? tak czy ustęp znajduje się wewnątrz budynku szkolnego („tak”, „nie”)? tak
- 2 Ile przedszkole (dziecińiec) posiada umywalk lub zlewów? 1, misek do mycia rąk? 2
- 3 Czy przedszkole (dziecińiec) znajduje się pod opieką lekarską („tak”, „nie”)? nie Jeżeli tak, to jakiego lekarza (szkolnego, powiatowego, gminnego)? nie Ilu uczniów zostało zbadanych w ciągu roku szk. 1946/47 raz? 2 dwa lub więcej razy?
- 4 Czy przedszkole (dziecińiec) korzysta z opieki higienistki („tak”, „nie”)? nie
- 5 Czy w przedszkolu (dziecińcu) zorganizowane jest dożywianie („tak”, „nie”)? nie Jeżeli „tak”, to płatne czy bezpłatne? nie Z czego składa się normalny posiłek? Dzieci przywożą smaczków z domu
- 6 Czy w ubiegłym roku szkolnym były w przedszkolu (dziecińcu) przerwy z powodu chorób epidemicznych („tak”, „nie”)? tak jeżeli tak — podać z powodu jakich chorób i jak długo? epidemia odry i świnki od 5-14 maja
- 7 Czy w ramach zajęć programowych (por. p. 12, w cz. I) przestrzegany jest odpoczynek dzieci („tak”, „nie”)? tak Jeżeli tak to w jakich godzinach: od godz. 11.30 do godz. 11.45, jakie urządzenia posiada przedszkole (dziecińiec) dla odpoczynku dzieci (łóżka, leżaki i t. p.) Dzieci leżą na stolikach z podłożem z gąbek pod głowki.

Warunki higieniczne przedszkola wg stanu na 1.X.1947 r.

Zofia Bochyńska (Czechowska) z prawej, Anna Liśkiewicz (Beksińska) z lewej, 1954/55 r.; ze zbiorów Zofii Czechowskiej

Państwowe Przedszkole w Koprzywnicy 5 / 52

Koprzywnica dn. 17/X 1952r.

Do

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej
Wydział Oświaty
w Sandomierzu.

Kierownictwo Przedszkola w Koprzywnicy zawiadamia, że przedszkole zostało nie czynne od dnia 17 października br. z braku opału i grasującej wśród dzieci choroby, o której mówi załączone świadectwo lekarskie. Na ogólną liczbę dzieci 56, chorych jest 33.-

PREZYDIUM Powiatowej Rady Narodowej w Sandomierzu WYDZIAŁ OŚWIATY
Wysłano dnia 17 X 1952r.
Zal. _____ Ref. _____

Materkowska Maria.
Wych. Przedszkola.

Zamknięcie przedszkola z powodu chorób dzieci, 17.10.1952 r.

Publiczne Przedszkole
w Koprzywnicy

Koprzywnica dn. 25. I - 1950 r.

Do
Inspektoratu Szkolnego
w Sandomierzu.

Kierownictwo Przedszkola w Koprzywnicy donosi,
że od 25. I br. przedszkole jest nie czynne na
skutek chorób dzieci (grypa, prężenie, odwrotno-
nie uog.) do chwili obecnej.

Materkowska Maria
wychowawczyni przedszkola.

Zamknięcie przedszkola z powodu chorób
i odmrożeń wśród dzieci, 25.01.1950 r.

Koprzywnica dn. 23. V 1951

Do
Inspektoratu Szkolnego
w Sandomierzu.

Zawiadamiam Inspektorat Szkolny, że w dniu
21. V br. zachorowało dziecko kier. przedszkola
na szkarlatynę. Wiele dzieci były chore
z przedszkola, jakkolwiek lekcia jeszcze
tej choroby nie stwierdził, gdyż w razie
lekcji sprawy choroby. Dni stwierdzone
o tej chorobie w cieniu swojej przedszkola
Kierownictwo Przedszkola prosi o interwencję
z lekarza Powiatowego.

wych. przedszkole.
L. Materkowska

INSPEKTORAT SZKOLNY
w Sandomierzu
wpłynęło dnia 24. V 1951 r.
Załącznik

Prośba o interwencję lekarza powiatowego, 23.05.1949 r.

Przedszkolaki prowadzone przez kierowniczkę przedszkola Marię Materkowską, w pierwszej parze Małgorzata Kurosad (Krzemień), w drugiej Elżbieta Antończyk i Stanisław Toś, w trzeciej Barbara Marczevska i Marian Nowakowski, w czwartej Elżbieta Fajfer i Adam Kiciński, koniec lat 50. XX w.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

Przedszkolaki po występie, od lewej: Maria Toś, Adam Łopatka, Zofia Kurosad, przed wychowawczynią Grażyna Zawada, pierwszy z prawej Jacek Ostrowski, przy ścianie budynku od prawej Zdzisława Słodownik, Stefania Ostrowska, w środku za wychowawczynią p. Jarecka, pierwsza z prawej Zofia Lipińska, koniec lat 50. XX w.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

Przedszkolaki z wychowawczyniami i rodzicami, trzecia z prawej Zdzisława Słodownik, czwarta Stefania Ostrowska, druga z lewej Kazimiera Nowakowska, koniec lat 50. XX w.; ze zbiorów Marii Banaś

Publiczne Przedszkole
w Koprzywnicy

Koprzywnica dn. 30.11.1951 r.

Do
Przewodniczącej Powiatowej Rady Narodowej
Wydział Oświaty
w Ławdnie.

W związku z pismem z dnia 26.11. br. Nr 3769/51
odnośnie przeprowadzenia wyborów do Komitetu Rodzicielskiego
tego w dniu 25.11. br. kierownictwo Przedszkola komuni-
kuje następujące:

- 1) Frekwencja na 49 osób 31
- 2) Nastrój pogodny.
- 3) Specjalnie charakterystycznym wypowiedzi mi było. Rodki
ce byli rozkozeni wotkieniu zabrania na dzień powse-
ni.
- 4) Z uwagi na planowy skup robót, kartofli i oddalenie
wsi miłk z organizacją politycznych udrzań + zab-
nie wsi.
- 5) Rodkie klónych dzieci wzgnerozj do przedszkola
uakier do ródniej partii, a ra tym wosli o skła-
Komitetu Rodzicielskiego **berpartijni** i tak:
Przewodnicząca - Ciemrek Eugenia
wice - " - Hróbel Władysława
sekretarz - Hrazer Czesława
skarbnik - Iwolska Maria
Kom. Rew. Przew. - Demirewska Krysztyna
W. Kom. Rew. - Marcewska Karolina
W. Kom. Rew. - Fos Stefania.

Skład komitetu rodzicielskiego, 1951 r.

WYCHOWAWCZYNI

- 1945 Nurowska Leokadia
- 1946 Materkowska Maria
- 1947 Zelik Władysława - woźna, kucharka
- 1948 Ziółkowska Irena
- 1949 Płacha Janina
- 1951 Watracz Czesława
- 1952 Banasik Janina
- 1953 Jarocka Halina,
Chlebniow Anna

Publiczne Przedszkole
w Koprzywnicy
Nr 24/50

Koprzywnica dn. 18.11.1950 r.

Do
Inspektoratu Szkolnego
w Ławdnie.

W związku z poleceniem Ministra Oświaty z dnia
2 maja br. przesyłam skład Komisji Kwalifikującej do
zatwierdzenia

1. Materkowska Maria kier. przedszkola
2. Ostrowski Edward przedstawiciel gminnej Rady Narodowej
3. Kiliński Feliks - " - Lwarskoj Ławdniej
4. Demirewska Krysztyna - " - Komitetu Rodzicielskiego
5. Czesławska Józefa - " - Liga Robotnicza
6. Marcewski Tadeusz - " - Samopomocy Chłopskiej.

kier. przedszkola
Materkowska Maria.

Skład komisji kwalifikującej, 1950 r.

Wycieczka nad Koprzywankę, Wanda Beksińska wśród przedszkolaków, tj. Joanny Erechemla, Janusza Bienia, Barbary Tokarskiej, Marka Majkowskiego, Józefa Beksińskiego, 1964 r.; ze zbiorów Marii Banaś

Wykar
Członków Komisji Kwalifikującej dzieci do przed-
szkole w Koprzywnicy.

1. Materkowska Maria - wych. przedszkola
2. Kospayk Jan - i sekret. P. Z. P. R.
3. Marcewski Tadeusz - Strażnik Ludowy
4. Kiliński Feliks - Zw. Zawodowe
5. Łopaska Maria - Liga Robotnicza

Materkowska Maria
wych. przedszk.

Przedszkole
Publiczne
w Koprzywnicy

Skład komisji kwalifikującej dzieci do przedszkola, listopad 1952 r.

W 1951 roku przedszkole zostało przeniesione do budynku przy ul. 11 listopada 78 (należącego do spadkobierców po Józefie Marszałowiczu). Dysponowało 4 salami: 2 salami do zajęć, kuchnią oraz szatnią (łączna powierzchnia ok. 92 m²). Dzieci mogły korzystać z podwórka o pow. 300 m² pełniącego funkcję placu zabaw/boiska. Do przedszkola uczęszczało 57 dzieci - w liczbie wg roczników: 1945 - 26; 1946 - 14; 1947 - 12; 1948 - 5 dzieci. W 1953 roku placówka dysponowała księgozbiorem w ilości 139 egz.

Przedkolaki w trakcie przedstawienia z wychowawczynią Wandą Beksińską (pierwsza z prawej), ok. 1961 r.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej oraz Małgorzaty Węgrzyn

W trakcie przedstawienia, Jagoda Kalinowska, Dorota Zawada, Danuta Tokarska, Małgorzata Kalinowska, Mirosława Nowakowska, Krystyna Materkowska ok. 1961 r.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej oraz Małgorzaty Węgrzyn

UMOWA DZIERŻAWNA

zawarta w dniu 3 lipca 1951 roku między Prezydentką Gminnej Rady Narodowej w Koprzywnicy z jednej strony, a Stefanią Marszałowicz współwłaścicielką domu mieszkalnego po zmarłym sp. Józefie Marszałowiczu z drugiej strony treści następującej:

§ 1.
Stefania Marszałowicz działając na podstawie upoważnienia danego jej przez spadkobierców sp. Józefa Marszałowicza a to nieczyniący z Marszałowiczów właścicielka mieszkanek miasta Warszawy i Karłowicza Marszałowicza mieszkanca Zaleskiej mieszkanca n/niemiec osiadała że jest współwłaścicielką domu na posesji położonej w Koprzywnicy przy ulicy 11 Listopada Nr. 78 o dk. 14 m - 9.30 m drewniak kryty siana.

§ 2.
Niniejsza umowa Ob. Stefania Marszałowicz wydzierżawia na okres trzech lat cały dom mieszkalny oraz dwie drewniane dl. 3 - 5 m Prezydent Gminnej Rady Narodowej w Koprzywnicy z tym, że połowa domu od strony Klubinckiej Jana to jest dwa pokoje z kuchnią, szpizarnią i korytarzem od frontu zostanie przeznaczona dla Publicznego Przedszkola w Koprzywnicy, a druga zaś połowa domu do dyspozycji Prezydentki Gminnej Rady Narodowej w Koprzywnicy z tym, że w żadnym wypadku mieszkania te nie mogą służyć jako internat szkolny, zawodowy.

Oprócz wyżej opisanego domu Ob. Stefania Marszałowicz oddaje bezpłatnie działkę ziemi przyległą do budynków o obszarze 300 m² włączając do działki przedszkola licząc przez podwórka ogłąb ogrodu na przestrzeni 6,50 m od ściany budynku oraz z krzewami i drzewami.

§ 3.
Prezydentka Gminnej Rady Narodowej w Koprzywnicy schodzi w datę dziesięć lat w posiadaniu i użytkowanie oraz opłacanie podatku od nieruchomości do opisanego domu w § 2 opłacając czynsz dzierżawny w/g umówionej sumy 300 zł. wliczone: trzydzieści złotych/kazdego miesiąca płatne z dołu.

Umowa dzierżawy pomieszczeń budynku przy ul. 11 listopada 78 na potrzeby przedszkola, 3 lipca 1951 r.

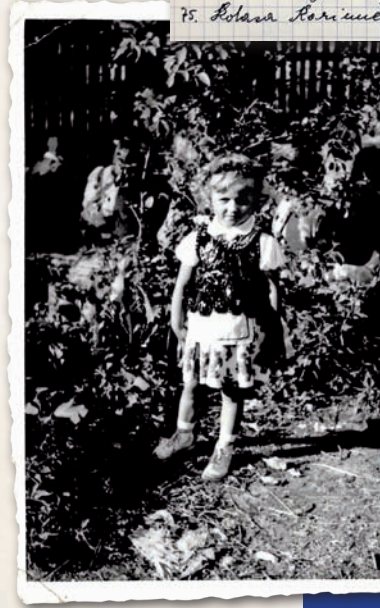
Lista
dzieci uczęszczających do Publ. Przedszkola w Koprzywnicy.

1. Łajpa Dorelia	31. Wroblewski Marian
2. Babowska Zofia	32. Pankowski Stanisław
3. Babowska Maria	33. Saliowski Marek
4. Marszałowska Danuta	34. Dębicki Stanisław
5. Gonycha Danuta	35. Gonycha Elżbieta
6. Gonycha Stanisław	36. Hanycki Karol
7. Gonycha Janina	37. Siewicki Józef
8. Sroga Teofila	38. Hinczewska Kuznia
9. Zwolski Aleksander	39. Gonycha Ryszard
10. Zwolski Stanisław	40. Kuroń Józef
11. Cielonowska Barbara	41. Marszałowska Maria
12. Beksiński Jan	42. Gonycha Stanisław
13. Marszałowski Józef	43. Babowski Piotr
14. Hanycka Halina	44. Zwolski Stanisław
15. Sankiewicz Karolina	45. Sankiewicz Bogusław
16. Beksińska Stanisława	46. Sankiewicz Maria
17. Julia Zdzisław	47. Maj Zdzisław
18. Kalinowska Elżbieta	48. Zwolski Józef
19. Sankiewicz Marian	49. Kubiński Tadeusz
20. Kucharska Teresa	50. Piętyk Maria
21. Teofil Lian	51. Chwałkowska Zofia
22. Lianek Teofil	52. Adam Teofil
23. Kubiński Władysław	53. Polan Maria
24. Marszałowski Ryszard	54. Sankiewicz Halina
25. Sankiewicz Mirosław	55. Sankiewicz Maria
26. Cielonowska Teresa	56. Jaros Teresa
27. Wroblewski Marian	57. Sankiewicz Maria
28. Pankowski Stanisław	58. Marszałowska Bogusława
29. Saliowski Marek	59. Jaros Stanisław
30. Dębicki Stanisław	60. Kowalska Elżbieta
31. Gonycha Elżbieta	61. Hinczewska Maria
32. Hanycki Karol	62. Hinczewska Maria
33. Siewicki Józef	63. Hinczewska Maria
34. Hinczewska Kuznia	64. Sankiewicz Maria
35. Gonycha Ryszard	65. Cielonowska Barbara
36. Kuroń Józef	66. Hinczewska Elżbieta
37. Marszałowska Maria	67. Kowalska Elżbieta
38. Gonycha Stanisław	68. Cielonowska Teresa
39. Babowski Piotr	69. Sankiewicz Marek
40. Zwolski Stanisław	70. Kubiński Karol
41. Sankiewicz Bogusław	71. Piętyk Barbara
42. Sankiewicz Maria	72. Hinczewska Zofia
43. Maj Zdzisław	73. Julia Tadeusz
44. Zwolski Józef	74. Sankiewicz Ryszard
45. Kubiński Tadeusz	75. Polan Karolina
46. Piętyk Maria	
47. Chwałkowska Zofia	
48. Adam Teofil	
49. Polan Maria	
50. Sankiewicz Halina	
51. Sankiewicz Maria	

Lista dzieci uczęszczających do przedszkola, ok. 1951 r.

Mirosława Nowakowska (Ostrowska) w stroju krakowskim, ok. 1961 r.; ze zbiorów Mirosławy Ostrowskiej

ANKIETA
Przedszkola

1. Nazwa przedszkola, jakiemu służy
2. Adres przedszkola, jakiemu służy
3. Kategoria i stan budynku, jakiemu służy, oraz potrzebny remont
4. Liczba uczniów
5. Liczba nauczycieli
6. Liczba sal lekcyjnych i pomieszczeń
7. Rodzaj budynku, jakiemu służy
8. Liczba kondygnacji
9. Liczba boisk sportowych i ich powierzchnia
10. Stopień zorganizowania szkół

Ankieta dot. przedszkola, 1951 r.

Przedkolaki w trakcie przedstawienia, pierwsza z lewej Mirosława Nowakowska (Ostrowska), na środku występuje Małgorzata Kalinowska (Węgrzyn), ok. 1961 r.; ze zbiorów Małgorzaty Węgrzyn oraz Mirosławy Ostrowskiej

IV. UCZNIOWIE WEDŁUG STANU Z DNIA 1.XII.1945 R.

Ogółem	Według płci		Według języka ojczystego			Według roku urodzenia					Uczniowie bez opieki		
	chłopcy	dziewczęta	polski	ni-miecki	inny	1942 i później	1941	1940	1939	1938 i wcześniej	obojga rodziców		
											ojca	matki	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
40	17	23	40	-	-	-	3	25	12	-	2	2	

Waga: Liczba w rubr. 1 musi odpowiadać sumie liczb w rubr. 2 i 3, jak również sumie liczb w rubr. 4 - 6 oraz sumie liczb w rubr. 7 - 11.
 Za uczniów bez opieki (por. rubr. 12 - 14) należy uważać zarówno sieroty i półsieroty, jak też dzieci, których oboje lub jedno z rodziców zginęło lub z innych względów nie opiekuje się zupełnie (ani materialnie ani wychowawczo) dzieckiem.

dnia 6-7 1945 r.

Nurowska Leokadia
 Podpis kierownika przedszkola

Piecząt przedszkola

Uczniowie wg stanu na 1.12.1945 r.

II. LOKAL I OGRÓDEK PRZEDSZKOLA według stanu z dnia 1.X.1947

1. Sale zajęć, sale do zabaw i inne pomieszczenia według stanu z dnia 1.X.1947

Nr porz.	Rodzaj sali (sala zajęć, sala do zabaw, gospodarcza i t.p.)	Sala mieści się w budynku własnym, wynajętym lub jest udzielana (której gospodarzem jest inna szkoła)	Powierzchnia podłogi sali	Nr porz.	C. d. Rodzaj sali (sala zajęć, sala do zabaw, gospodarcza i t.p.)	Sala mieści się w budynku własnym, wynajętym, lub jest udzielana (której gospodarzem jest inna szkoła)	Powierzchnia podłogi sali
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1 sala zajęć	wynajętym	14 m ²	5.	/	/	/
2.	1 szatnia	/	/	6.	/	/	/
3.	/	/	/	7.	/	/	/
4.	/	/	/	8.	/	/	/

2. Gdzie uczniowie wieszają zwierzone ubrania (w oddzielnej szatni, na korytarzach, w klasach itp.)? *w oddzielnej szatni*

3. Czy uczniowie zmieniają obuwie („tak”, „nie”)? *nie*

4. Czy przedszkole (dziecińce) posiada własny ogródek lub plac do zabaw („tak”, „nie”)? *nie*

5. Jeżeli przedszkole (dziecińce) korzysta z ogródka cudzego - podać z czyjego i odległość od lokalu przedszkola (dziecińca). *ogródek jest wynajętym razem z lokalem*

Lokal i ogródek szkolny wg stanu na 1.10.1947 r.

XI. RUCH DZIECI ZAPISANYCH DO PRZEDSZKOLA W ROKU 1950/51

1. Na początku roku szkolnego 1950/51 było dzieci w przedszkolu	60
2. W ciągu roku szkolnego 1950/51 ubyło dzieci	35
3. W ciągu roku szkolnego 1950/51 przybyło dzieci do przedszkola	22
4. W końcu roku szkolnego 1950/51 było dzieci w przedszkolu	57

Koprywnica, dnia 21. I 1952 r.

M. Berlewska M
 (Podpis kierowniczki przedszkola)

Fragment sprawozdania statystycznego, styczeń 1952 r.

Przedszkole Publiczne w Koprywnicy

Sprawa: Sprawozdanie roczne za rok 1948/49

Liczba przedszkoli: Tabela Nr. 1. Dzieci objęte przedszkolami

1942	1943	1944	Razem
12	10	14	36

1. Przyjęciu i objęciu przedszkolami dzieci w wieku przedszkolnym w regionie; *(brak butów i ubrania)*

2. Jakimi sposobami można ten stan poprawić? *-Przez przydział butów i odzieży.*

Przedszkole - organizacja

1. Liczba oddziałów w przedszkolu? *Dwa oddziały*

2. Gdzie mieści się przedszkole? *W domu wynajętym*

3. Czy przedszkole potrzebuje zmiany lokalu? *Konieczne*

Fragment sprawozdania za rok 1948/49

IV. WYKAZ SAL I INNYCH POMIESZCZEŃ UŻYTKOWANYCH PRZEZ PRZEDSZKOLE Według stanu z dnia 31.XII.1951 r.

Nr porz. sali	Rodzaj sali lub pomieszczenia (sala do zajęć, sypialnia, jadalnia, szatnia, kuchnia, umywalnia, łazienka itp.)	Sala lub pomieszczenie mieści się w lokalu własnym czy niewłasnym	Powierzchnia sali w m ²	Godziny, w których dzieci korzystają z sali	
				od	do
1	2	3	4	5	6
1	sala do zajęć	własnym	20 m ²	8.30	14
2	" " "	" " "	20 m ²	8.30	14
3	kuchnia	" " "	10 m ²	-	-
4	szatnia	" " "	10.50 m ²	8.50	14

Wykaz sal i pomieszczeń przedszkola wg stanu na 31.12.1951 r.

Opieka i wychowanie dzieci odbywało się na podstawie programów i rozkładów materiałów opracowywanych przez wychowawczynie.

Rozkład materiału na wnieśien.

Pracownia.

1. Objaśnienia - białki sprężymy względem starszych i jak jemny.
2. przyrodnicze kaktusy kot.
3. opo. historyczne „D. Twojowej Władzie”
4. wz. religijna „Sv. Jaki nie w polu nie wisi”

Ćw. mozy opowiadania dzieci w wierszy na obrzoku

Ćw. barw loteryjka obrzokowa

Ćw. spostrogawieni loteryjka obrzokowa

Ćw. rachunkowe w tabelce 4

Ćw. rozpoznani Kto najwięcej ma kłosa kaktusów, sypulek.

Wycieczki do lasu - zbieranie grzybów, sypulek, kaktusów, kaktusów.

3 wierszyki 1) kaktusy 2) kaktusy 3) kaktusy

2 piosenki 1) „Hicia” kaktusowy 2) „Kaktusy” kaktusowy

3 bajki 1) „Hicis w dzień” Poranimskiej 2) „Hicisowa kaktuska Poranimskiej

Rozkład materiału, wrzesień 1948 r.

Przed przedszkolem, 1964 r.; ze zbiorów Danuty Majkowskiej

Rozkład materiału dla młodszej oddziału na miesiąc wrzesień.

1. Rozmowa objaśniewa. Zachowanie się dzieci w przedszkolu, w domu, sekcumek dla wychowawczyni, dla rodziców.
2. Rozmowa przyrodnicza. Włóki.
3. Rozmowa przyrodnicza. Kaktusy.
4. Rozmowa higieniczna.

Ćw. ruchowe w formie opowiesci. (pomagam mamusi, sklep lalki)

Ćw. ruchowe w formie zabawowej

Żój. art. techn. rysowanie, malowanie, wycinanie, lepienie z gliny, przepłatanie.

Piosenki. „Kaktusy” Włóki, Kaktusy

Wierszyki. Kaktusy, „Zarybina” Włóki, Jez.

Bajki. „Januszek” „O kacie, co fajnie kuryt”, „Rogozłono” „Jak sobie Jechus tutaj znalazł”, „Kaktuska” lalka kaktusów, „Oppman” „Złota kaktuska”.

Budowlnictwo (kaktuska, kaktuski, kaktuski)

Wycieczki w celu gromadzenia materiału na zimę. Kaktusy, glina, jonybina, żółte, owoce kaktus.

Zabawy dobowe.

Pałacha Janina.

Rozkład materiału grupy młodszej, wrzesień 1948 r.

Przedstawienie bożonarodzeniowe, w białej koszuli Stanisław Słodownik, 1958 r.; ze zbiorów Marii Banaś

Przedszkolaki w stroju krakowskim i góralskim, Marian Bednarski, Waldemar Mrozik, w środku Małgorzata Kalinowska (Węgrzyn), ok. 1961 r.; ze zbiorów Małgorzaty Węgrzyn

Rozkład materiału, wrzesień 1947 r.

Koprzywnica. Rozkład materiału na cały rok 1947/48

Pracownia religijna

Pracownia przyrodnicza

Pracownia higieniczna

Pracownia objaśniewa

Ćw. matematyczne

Ćw. czytania

Ćw. pisania

Ćw. słuchania

Ćw. rysowania

Ćw. wycinania

Ćw. barwienia

Ćw. baryer

Ćw. miary

3 bajki

3 piosenki

3 wierszyki

Wycieczki do lasu - zbieranie grzybów, sypulek, kaktusów, kaktusów.

3 wierszyki 1) kaktusy 2) kaktusy 3) kaktusy

2 piosenki 1) „Hicia” kaktusowy 2) „Kaktusy” kaktusowy

3 bajki 1) „Hicis w dzień” Poranimskiej 2) „Hicisowa kaktuska Poranimskiej

Przed przedszkolem, na kolanach u wychowawczyni Wandy Beksieńskiej siedzi Marek Majkowski, za nią stoi Teresa Korpysz, obok której z lewej Danuta Jaworowska, 1964 r.; ze zbiorów Danuty Majkowskiej

W 1966 roku przedszkole opuściło dotychczas wynajmowane, prywatne lokale i zajęło dawne pomieszczenia przyklasztorne zwolnione przez szkołę podstawową, która przeniosła się do nowo wybudowanego budynku. Stary budynek szkoły był siedzibą przedszkola przez kolejne 25 lat.

Na początku lat 90-tych przedszkole zyskało wreszcie własną, docelową siedzibę. Na jego potrzeby wyremontowano i adaptowano budynek po byłym zakładzie szewskim. W dniu 13 marca 1991 roku przedszkole rozpoczęło swoje funkcjonowanie w nowym budynku przy ul. Szkolnej, który zajmuje po dziś dzień.

Kierownik przedszkola Wanda Beksińska, lata 80. XX w.;
ze zbiorów Marii Płanety

Wanda Beksińska jako kierownik przedszkola, lata 70 XX w.; ze zbiorów Marii Płanety

Mikołajkowe przedstawienie, od strony siostry zakonnej: Maria Skrzypczyńska, Maria Orłowska, Maria Łopatka, Katarzyna Lipińska, Elżbieta Tokarska (Opala), Teresa Staszewska (Majczak), dół od lewej: Irena Chmielowiec (Cebuchowska), Teresa Sroczyńska (Koziańska), Małgorzata Kasprzycka (Sado), Stanisława Sołtyka, Mariola Beksińska (Kobos) córka wychowawczynie Wanny Beksińskiej, Krystyna Śliwińska (Machała), ok. 1966 r.; ze zbiorów Teresy Koziańskiej

Zabawa choinkowa w przedszkolu, od lewej Maria Płaneta, Stanisław Kozioł i Wanda Beksińska, przełom lat 70. i 80. XX w.; ze zbiorów Marii Płanety

Przedstawienie bożonarodzeniowe, na pierwszym planie z lewej Bogusława Maciąg (Mańkowska), pierwsza z prawej Elżbieta Kalinowska (Grys), 1969 r.; ze zbiorów Marii Kaliniowskiej

Mikołajkowe przedstawienie, ok. 1966 r.; ze zbiorów Teresy Koziańskiej

Maria Materkowska, 11.05.1965 r.;
ze zbiorów Mieczysławy Kwietniewskiej

Wieloletnia kierowniczka przedszkola Maria Materkowska
nad Koprzywianką, ok. 1948 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

Maria Materkowska
ok. 1948 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

*Kierowniczka Przedszkola
Materkowska Maria*

Maria Materkowska z córką,
ok. 1948 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

Maria Materkowska,
ok. 1948 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik

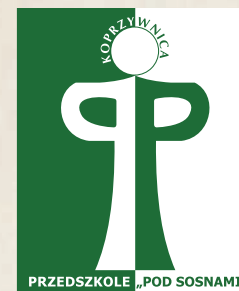

Grupa przedszkolaków po jednym z przedstawień, w pierwszym szeregu od lewej: Stanisława Beksińska, Mieczysław Juda, piąta Gabriela Lipczyńska, siódmy Bogusław Jarosz, ósma Anna Kalinowska, ostatni Kazimierz Gorycki; drugi szereg od lewej: Maria Suszał (Kalinowska), Barbara Zwolska (Bochyńska), piąta Maria Siwecka (Jasińska), Ryszard Siwecki, Magdalena Liśkiewicz, Kazimierz Siwecki, Kazimiera Materkowska (Beksińska), Władysław Gąsiorowski; trzeci szereg od prawej: Barbara Liśkiewicz, Krystyna Kitlińska, Roma Cwierniewska (Sulicka), Krystyna Potrawa, Elżbieta Bzduch (Wrońska), Zdzisław Kalinowski, Lalka Stylska; w ostatnim szeregu: pierwsza z lewej od strony akordeonisty Barbara Materkowska, trzecia Henryka Majkowska, u góry z lewej strony wychowawczynie Maria Materkowska (w sukience w grochy), 1947 r.; ze zbiorów Marii Kalinowskiej

Przedszkole 2023

Maria Materkowska z przedszkolakami w trakcie uroczystości, w pierwszym szeregu od prawej: Danuta Mazur, Mirosława Nowakowska, Elżbieta Zarodzińska, Aleksandra Bojarska, Danuta Tokarska, Stylska, Jolanta Petrykowska, Marzena Zięba, Zofia Buczejewska, Elżbieta Chmielowiec, Józefa Antończyk, Alicja Stylska; drugi szereg: Irena Bartyzel, Barabara Starzyńska, Wiesława Leśniewska, Maria Marczevska, Maria Toś, Danuta Słodownik, Elżbieta Klubińska, ostatnia Wiesława Jasińska; ok. 1963 r.; ze zbiorów Elżbiety Wójcik oraz Mirosławy Ostrowskiej

ISBN 978-83-969697-0-5